

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De quadruplici paupertate spiritus, cui soli promittitur iudiciaria potestas,
ad quam nos etiam duo alliciunt. Cap. LXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

iterum: *Egrediatur sponsa de cubili suo, & sponsa de thalamo suo: quia ibidem, quæ sunt alijs temporibus licita, tempore Quadragesimali, & penitentia plerunque sunt fugienda.*

De quadruplici paupertate spiritus, cui soli promittitur iudiciaria potestas, ad quam nos etiam duo alliciunt.

Cap. L XIII.

EXpoliaui me tunica mea, quomodo induar illa? Laui pedes meos, quomodo inquinabo illos? Cantic. 5. Hæc anima sancta loquitur, vehementer aspirans ad dilecti complexum, cui omnia alia versa sunt in fastidium, cætera contemnens vt dilectum lucrifaciat, & per contemplationem iugiter inhaereat: sed vocatur à dilecto, dicente: *Surge*, scilicet ab otio contemplationis ad laborem actionis: *propera*, quia mora surgendi proximis est periculosa: & quia *amica mea*, quantum ad charitatis latitudinem: *columba mea*, quantum ad intentionis rectitudinem: *formosa mea*, quantum ad conuersationis pulchritudine: ideo *veni*, quia non sufficit surgere à quiete contemplationis, nisi pro salute animarum venias ad laborem actionis. *Iam enim hyems infidelitatis irasit, imber persecutionis abijt, & recessit, flores bonorum operum apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit.* Nam quinq; genera sarmentorum sunt amputanda, scilicet corruptiones naturæ, operationes prauæ, intentiones non rectæ, concupiscentiæ inordinate, & passionis peruersæ. Et ad hæc vocatur dilecta, sed exteriorem horrens occupatione: *Expoliaui*, inquit, *me*, id est, prorsus exui omnia impedimenta exteriora, quibus eram induta: quasi *tunica*, quomodo nunc iterum *induar illa*? *Expoliaui*, inquam, ad sollicitudinē vniuersam cum ea expoliandam, vt liberius dilecto inhaererem, ad dilecti notitiam plenius acquirendam, & ad plenam eius amicitiam conquirendam. *Laui etiam pedes meos* affectuum, omnia per affectum despiciendo, quæ ad amplexum dilecti fuerunt impedimenta. Quod egregiè perficit anima virtute paupertatis, quæ est prima inter beatitudines, & ipsa censetur esse tertium cellarium, in quo se sponsa gloriatur introducta. Vnde dicitur in Euangelio: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Quod quatuor modis exponi potest. Primo modo: *Beati pauperes spiritu*, id est, ex electione paupertatem complectentes, tanquam summè amatam. Et sumitur paupertas pro omnimoda abstinentia ab amore mundi, id est, eorū, quæ amor mundi complecti-

Cant. 2.

Matth. 5.
Paupertas
spiritus.

Qq

tur,

- tur, & sic est quaedam abdicatio plenaria & voluntaria omnium delectabilium, quae sunt in diuitijs delicijs, & honoribus. Et haec paupertas beatum efficit, iuxta illud Iacobi: *Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, diuites in fide, & heredes regni*. Secundo modo: *Beati pauperes spiritu*, secundum Chrysostomum, dicuntur formidantes & trementes Dei iussiones, qui se diuina subdunt auctoritati, timentes post hanc vitam ne pergant ad poenam, etiam si forte in hac vita sibi beati esse videantur. Et hic est sanctus timor, quo spiritus de se diffidit, & in solo Deo confidit, qui timor beatum efficit, iuxta illud Prouerbiorum: *Beatus homo qui semper est pauidus*. Tertio modo: *Beati pauperes spiritu*, id est, humiles, secundum Augustinum, non habentes superbium, vel inflantem spiritum. Et Chrysostomus: Multi sunt humiles spiritu nolentes, rerum necessitate coacti. Sed illos hic beatificat, qui seipos ex electione humiliant: quia talis humilitas beatificat, iuxta illud Prouerbiorum: *Humilem spiritu suscipiet gloria*. Quarto modo: *Beati pauperes spiritu*, id est, secundum Hieronymum, qui propter Spiritum sanctum voluntate sunt pauperes, utpote voluntatem suam in diuinum beneplacitum, & suorum superiorum plenarie resignantes; de qua resignatione plenius superius dictum est. Quantum igitur ad primam expositionem beatificantur hi, qui propter Deum voluntarie virtutem paupertatis charius amplectuntur. Quia nimirum primu locum obtinet inter beatitudines, eo quod est prima perfectio sequi uolentium uestigia Christi, fundamentum existens totius spiritualis aedificij, praesertim cum facit hominem talia contemnere, ut diuina coremplationi valeat liberius inhaerere. Cum enim homines sibi ipsis derelicti, naturaliter abhorreant paupertatem & declinent, fidelitatem nostram Christus experiri uolens, ipsam paupertatem amplecti uenit, uerbis consulere, & exemplis docere. Vide nunc quanta paupertas re-
 lucebat in Iesu super benedicto, ac eius matre benedicta, quae Bethle-
 em ueniens, partu grauida diuino, non habuit ubi declinaret, quo te-
 nera mater filium suum paueret, sed inedia cogente, uile stabulum in-
 greditur mater Dei, regina caeli, domina mundi. Mirum si non mira-
 bantur Angeli de tam extrema paupertate matris & filij. O uera sa-
 pientia, quae de occultis trahitur, qua *margarita* paupertatis in agro
 mundi huius abscondita quaritur. Pro qua comparanda mercator ille
 non insipiens ad terram descendere dignatus est, ut eam a terrenis ab-

gestam, sua faceret estimatione pretiosam, vt nec haberet vbi caput
 reclinaret, sicut totalis decursus suæ peregrinationis plenius attestatur,
 vt vel sic exemplo pariter & verbo, suis efficacius affectum ingereret
 paupertatis. Alioqui nisi quis, inquit, renuntiauerit *omnibus que possi-* Lucæ 14.
det, non potest meus esse discipulus. Ecce ad quantam celsitudinem perfe-
 ctionis suos vocauit, in arduo paupertatis. Cuiusmodi soli debetur
 priuilegium iudiciariæ potestatis, dicente Domino: *Vos qui reliquistis* Matth. 19.
omnia, & secuti estis me, in regeneratione eorum sedebit Filius hominis in sede
maiestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim
tribus Israel. Et Paulus ait: *Nescitis, quia & Angelos iudicabimus?* Et
 hoc triplici ratione. Primò, ratione congruitatis, quia voluntaria pau-
 pertas cum debita sequela Christi, tantum est eorum qui cunctis, que
 mundi sunt, contemptis, soli Christo tenaciter inheret, nec restat ali-
 quid, quod eorum iudicium à iustitia deflectat: & sic idonei reddun-
 tur, quasi veritatem iustitiæ præ cunctis rebus diligentes. Verùmamen-
 nemo potest sequi Christum, nisi contemnat omnia. Nemo verò per-
 fectè contemnat omnia, nisi contemnat & seipsum, inter omnia, *car-* Galat. 2.
nem suam crucifigendo cum vitijs & concupiscentijs, seseque totum
 crucifigendo per sui ipsius felicem probabilemque contemptum. Se-
 cundò verò debetur eis per modum meriti & correspondentiæ, quia
 virtuti humilitatis pro merito correspondet exaltatio. Paupertas au-
 tem hominem maximè despectum facit, & ideo pauperibus volunta-
 rijs pro merito repromittitur excellentia iudiciariæ potestatis. Et licet
 maius sit offerre Deo sacrificium de proprio corpore, sicut Martyres
 vel Virgines, quàm de rebus exterioribus, sicut voluntarij pauperes,
 tamen soli paupertati talis excellentia repromittitur, vt huius virtutis
 eminentia commenderetur. Hæc enim virtus Apostolica rarissimos
 appetitores inuenit, vt cum Apostolis relinquerent *omnia:* quia mul-
 titudini *credentium erant omnia communia,* vt pote quibus nimis ar- Act. 4.
 dua videbatur tam excellentissima paupertas Apostolica. Deinde qua-
 si obliuioni tradita fuit, quousque veniret alter Angelus, *signum habes* Apoc. 7.
Dei vni, scilicet beatus Franciscus. Vnde legitur in historia Romanorū,
 quòd Romani, qui viros deificare consueuerat, eum in cōsilio disputa-
 rent, vt in numero deorum Christus esset recipiendus, cum tot mi-
 racula esset operatus, tandem inter eos definitum est, quòd inter deos
 recipi non deberet, quia cultores non haberet, cum paupertate prædi-
 cauerit, quam naturaliter vnusquisque contemnit. Terriò deniq; de-
 betur

betur eis, quia voluntaria paupertas in progressu ad perfectionē vitæ prima ponitur inter beatitudines, velut ianua totius perfectionis, quæ perfectio disponit cor humanum, ut sit edoctum omni diuina veritate, in quo decreta tenentur diuinæ iustitiæ, ex quibus homines iudicabuntur, sicut si liberi, in quo continetur lex, iudicare dicatur. Hinc est, quod non quibuscunque pauperibus voluntarijs hæc potestas promittitur, sed illis tantum modò, qui relinquentes omnia, Christum sequuntur secundum perfectionem vitæ. In quibus reuocet omnium virtutum perfectio, quæ damnabit aliorum imperfectionem, eò quod homines fuerunt sicut & illi.

Amor paupertatis.

Ad amorem denique paupertatis duo nos mouere debent. Primum est, diuinum exemplum, quod est irreprehensibile. Fuit enim propter nos Iesus pauper nascendo, pauper conuersando, & pauper moriendo. Omnia namque terrena, secundum Augustinum, cōtempnit, ut omnibus contemnenda monstraret. Omnia aduersa sustinuit, ut omnia sustinenda doceret, ut nec in illis quaereretur felicitas, nec in istis timeretur aduersitas. Audi quid Seneca gentilis loquitur: Hōnesta res, inquit, & lata paupertas. Qui cum paupertate bene conuenit, diues est; non qui parum habet, sed qui multa cupit, pauper est. Quæ sunt maxima diuitiæ? non desiderare diuitias. Quis plurimum habet? is qui minimum cupit. Quæ maxima egestas? auaritia. Pecuniæ imperare oportet, non seruire. Hæc Seneca. Paupertas enim (ut dicit Iohannes Abbas) est sollicitudinum depositio, curæ vitæ prætereuntis priuatio, itineratio sine impedimento, fundamentum pacis, munditiæ femita. Et qui gustant superna, feliciter contemnunt inferiora; qui verò terrenarum rerum amore vincuntur, in Deo nullatenus delectantur. Secundum autem est, diuinum promissum, quod est inestimabile. Quis enim dignè posset æstimare gloriam illam, quam Deus verè pauperibus; & mundi contemptoribus repromisit? Ideo dicit Bernardus: Ditiore est Christi paupertas cunctis opibus, cunctisque thesauris. Vis obrinare caelum? paupertatis vilitatem amplectere, & tuum erit. Non enim paupertas, sed paupertatis amor virtus reputatur. Non ergo solo habitu debet esse pauper, nihil habendo; sed etiam affectu, nihil horum, quæ in mundo sunt, concupiscendo, sed totum affectum ad superna subleuando. Vnde Gregorius: Anima sine delectatione esse non potest. Aut enim delectatur in infimis, aut in summis. Et quanto altiori studio exercetur ad summa, tãto maiori studio torpescit ad infima. Quã-
to acti-

ro acriori cura inardescit ad infirma, tanto tepore damnabili frigeſcit à ſummis, quia vtraque ſimul & æqualiter amari non poſſunt.

De paupertate Chriſtiane religionis, & de triplici gradu approbatae religionis, ac de virtute modeſtiae. Cap. LXIII.

EXpoliaui me tunica mea, quomodo induar illa? Lani pedes meos, quomodo inquambo illis? Dicit Titus Liuius in prologo de Roma, quòd tempore paupertatis nuſquã alter locus eo ſanctior, nec bonis exemplis ditior fuit. Et quantò rerum minus habuit, tãtò minus cupiditatis habebat. Sed poſtea diuitiã auariã, & luxuriam induxerunt. Hinc proſpera mundi huius ſemper ſunt timenda. Nam ſucceſſus rerum temporalium, eſt aeternae damnationis indicium, vt dicit Gregorius, quia difficile eſt, vt praſentibus & futuris quis perſuatur bonis. Vnde Seneca: Mihi crede, non poteſt eſſe diues, & felix. Multum eſt enim non corrumpi diuitiarum cõtubernio. Magnus eſt ille, qui in diuitijs pauper eſt. Scire autem vti paupertate, maxima felicitas eſt. Veruntamen nemo alius eſt Deo magis dignus, quàm qui opes contempſerit. Ad maiorẽ autem euidentia, triplex gradus paupertatis diſtingni poteſt. Primus gradus eſt paupertas profeſſionis in religione Chriſtiana, vel etiam approbata. Paupertas enim profeſſionis Chriſtianae religionis, quanuis non eſt perfecta, tamen ſic debet eſſe moderata, quòd dirigat effectum ad æquitatem iuſtitiae, & affectum ad debitam meram concupiſcentiae. Sicut enim malum eſt iniuſta poſſidere, ſic & immoderare iuſta diligere: Vnde conſulit Xyſtus Philoſophus. Si vis cum animi lætitia viuere, noli multa colligere. Omne quod eſt plus homini, quàm neceſſe eſt, inimicum eſt illi. Non amplius poſſideas, quã vſus, corporis poſcit. Sufficienciam ſtude ſeruare, mediocribus contentus eſſe ſtude. Eodemque affectu loqui videtur Sapiens, cum dicit: *Diuitias & paupertatem ne dederis mihi, ſed tantum tribue victui meo neceſſaria.* Sunt enim nonnulli, ſecundum Gregoriũ, qui ſic caeleſtia appetunt, quòd tamen à terrenorum poſſeſſione non auelluntur, qui tamen ab eiſdem rebus, quas habent, alieni ſunt, quia ad hæc ipſa, quae poſſident, ex deſiderio non tenentur. Et ſunt nonnulli, qui ad comprehendendum culmen perfectionis, dum interius altiora appetunt, exterius cuncta, quae inuitẽ poſſident, vilipendunt cum Apoſtolo, *nihil habentes, ac omnia poſſidentes*; ac nõ pro libitu, ſed pro ſola neceſſitate vtentes. Mirabilius eſt autem non in hære rebus poſſeſ.

Gradus
paupertatis.
Paupertas
profeſſionis.

Prover. 30.